

Est 146. n. m. 1914. szeptember 15. este Górára
átvettem Papp

DEBRECZEN

Előfizetési ár szétküldéssel:
HELYBEN:
Egy hóra 1 korona
Negyedévre 3
Egyes szám ára 4 fill.

VIDÉKEN:
Egy hóra 1 K 50 f.
Negyedévre 4 K 50 f.
Egyes szám ára 6 fill.

Negyvenhatodik évfolyam.
199-ik szám.
Szerda, 1914 szeptember 16.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Darabos-utca 7. szám. Telefon: 412.
Lapkiadó Horovitz Zsigmond.

Az oroszok borzalmas veresége

Hindenburg tábornok távirata a német császárhoz.

Berlin, szept. 15. Hindenburg tábornok a német császárhoz a következőket táviratozta:

A Viluai hadsereg II., III., IV. és XX-ik hadtestek 3. és 4-ik tartalék osztályát és 5 lovashadosztályát a Mazuri-tavak mellett lefolyt ütközetekben és az azokat követő üldözésekben teljesen szétverte.

A Grodaki tartalék hadtest, a XXII., a VI. hadtestek és a III. szibériai hadtesteknek részei a Lycknél lefolyt külön ütközetekben súlyosan szenvedtek. Az ellenséget nagy veszteségek érték.

A zsákmány rendkívül nagy.

A hadseregnek 100 kilométert meghaladó arcvonala mellett egyes részeknek rendkívüli menetteljesítménye négy nap alatt 150 kilométert tett ki. Ily nagy arcvonalon és mélységben lefolyt harcokból egész terjedelemben még nem tehetek jelentést.

A kemény küzdelemben veszteségeink csekélyek.

A hadsereg az egész vonalon győzelmet aratott a makacsul ellenálló, de végül mégis menekülő ellenséggel szemben. A hadsereg büszke arra, hogy soraiban küzdött és vérzett egy császári herceg. Hindenburg. (Minisztereinknek sajtóoszt.)

Visszavert

francia támadás.

Berlin, szept. 15. A nagy vezérkar közli: Nyugaton a hadsereg főbb szárnyán nehéz, eddig eldönthetetlen harcok folynak.

A franciák által megkísérelt át-törést győzelmesen visszavertük.

Döntés egyébként egy helyen sem történt. (Miniszt. sajtóoszt.)

A németek Oroszországban.

Berlin, szept. 15. A nagyvezérkar közli:

Keleten tovább folyik az orosz hadsereg megsemmisítése. Saját veszteségeink aránylag csekélyek. Hindenburg hadserege nagy erővel már a határon túl áll.

A Suwalki kormányzó agót német közigazgatás alá helyezték. (Min. sajtóoszt.)

Oroszok a franciák ellen.

Bécs, szept. 15. A Neue Freie Presse megállapítja, hogy az orosz tulleónék Gaiiciára fekvése annyit jelent, hogy Oroszország megcsalja szövetségését: Franciaországot, amint azzal állta, hogy a mi haderőnkét akár tulleeréjével is komolyan veszélyeztetheti s így Németországot sakkban tarthatja. Ez az orosz állítás nyilvánvalóan ürügy volt a francia pénz szerzésre. — A Reichspost szerint az

Kereskedők és iparosok részére **Nyomtatványt** jutányos árban készíttethet a **Horovitz-nyomdában**
Darabos-utca 7. szám. Telefon 4-12.

oroszlulónék haderónk által történt galiciái megkötése az orosz-francia titkos szerződéseket széttepte és ezzel a német, osztrák és magyar szövetség feladatainak első részét megoldotta. (Min.-eln. s.-oszt.)

Csapataink egyesültek Galiciában.

Bécs, szept. 14. A Zeitschrift für die Geschichte der Kaiserthum Oesterreichs jelenté, hogy csapataink elvonulása az új állásokban a legnagyobb rendben és az erősen kimerült ellenség által való megzavarás nélkül folyt le. A csapatok győzelem tudatával vonultak el, 80 ágyút és több mint 10 000 foglyot vittek magukkal. Az új állásokat stratégiai okokból választották és már el is foglalták. A csapatok szelleme a rossz időjárás dacára kitűnő. Dankl és Auffenberg seregei egyesültek a főhadseréggel. (Miniszterelnöki sajtóosztály.)

Elsülyesztették a német császár cirkálóját.

Berlin, szept. 14. A Wolff-ügynökség hivatalos távirata szerint Ófelségének „Hela” kis cirkálóját szeptember 13-án délelőtt egy ellenséges tengeri naszád torpedója elsülyesztette. Csaknem az egész legénység megmenekült. Közli: Behucke, a tengerészeti vezérkar főnöke. (Mtn.-eln. s. oszt.)

Az utolsó orosz...

A német hadvezetőség büszkén jelenti, hogy hadserege az utolsó orosz is kikergette a német birodalomból — nem szólva persze az orosz foglyokról, akiket nem hogy nem kergetnek, de ellenkezően, minden rendelkezésükre álló eszközzel marasztalják őket.

Még csak néhány nappal ezelőtt is a Kelet-Poroszországba betört orosz seregre úgy tekintettek ellenségeink, mint a megváltóra. Ez a sereg nyílegyenesen megy majd Berlinbe és ott olyan békét diktál a császárnak, amilyent akar. Páris és London megszabadulnak a német acélkartól és besöpörhetik a győzelem díját.

Ez a reménykedés most végképen füstbe szállt.

Hindenburg tábornagy a lehető legalaposabban megzavarta a Berlin felé (?) haladó oroszokat. Körülbelül öt hadtestből állott az orosz sereg. Eleinte igen vitézül harcolt a — védtelen lakossággal szemben. Amerre csak ment: dúlt, rabolt, pusztított, gyújtogatott. A német fővárosba érkezett menekülő hajmeresztő történeteket beszéltek el arról, mit műveltek az oroszok. Több falut és kisebb várost a földdel tettek egyenlővé. A muzeumokat és kórházakat is lángba borították.

Ez a barbár munka mindaddig tartott, míg meg nem jelent Hindenburg generális német katonái élen. A Masur-tavakba szerített oroszokról napokig beszélt a világ. A kilencvenezer fog-

ságba jutott orosz katoná szintén a német hadi taktika dicsőségét hirdette.

Hindenburg azonban nem nyugodott. Az oroszok háta mögé került és még egy rettentő csapást mért rájuk. Ez Lyknél történt. Az oroszok Njemen felé menekültek. A német csapatok nyomukban vannak, de most már — orosz területen. Németországban nincsen már orosz katoná.

Vilmos császár megtartotta hát szavát. Mikor az oroszok Kelet-Poroszországba törtek, azt üzenté alattvalóinak: ne aggódjanak, az orosz invázió csak ideiglenes, lehet, a német hadvezetőség számításba vette azt; nem telik bele néhány nap, a német zászlóaljok ott teremnek és teljesíteni fogják köteleességüket.

Minden úgy történt, ahogy az imperátor mondotta. A német zászlóaljok teljesítették köteleességüket.

Debreczen szive.

Hadbavonult katonáink családjaiért

Nap-nap után olvassuk a lapokban azoknak a névsorát, akik hadbavonult katonáink vagyontalan családjainak segéyezésére adakoznak. Ez a névsor mindig elég hosszú, ami eléggé igazolja azt, hogy ennek a nagy alföldi magyar városnak érző és nemes szívevel gondolkozó lakosai vannak.

A társadalom minden osztálya siet a maga adományával, csak egy osztály érzéketlen, amelynek pedig legjobban módjában állna leróni a hazafias kötelesség áldozatát!

A derék harcosok, akik életükkel játszva, vérüket hullatva, küzdenek értünk és a hazáért, akiknek egy jó része itthon maradt családjait vagyon nélkül, szegénységben hagyta, mert őket, a kenyérkeresőket harcba szólította a haza. Bizony megérdemelnék, hogy gondolkjunk nélkülről családjaikra!

Büszke, nyakas, debreczeni „civis”-ek, tihozzátok szólok! Hulljon le az érzéketlenség kérge, a jégpáncél, kebeletekről és adakoztatok tehetségetek szerint a nemes, hazafias és emberbaráti célra!

Ti, akik büszkéek vagytok arra, hogy a „Basa halmán” belül születtetek, akikre apáitokról szép nagy vagyoni szállott: tudjátok-e, hogy a hazával szemben nemcsak az a kötelesség, hogy az adót lefizetitek, hanem egyéb kötelesség is vár rátok, kivált most, amikor veszélyben a haza!

Azok a derék vitézek, akiket az Isten vagyonnal nem áldott meg, mégis életüket viték a háborúba, **tiértetek** is küzdenek!

Az irodalom és művészet pártolása is azoknak a kötelessége, akiket vagyonnal áldott meg az Isten, — harcoló vitézeink családjaiért áldozni pedig **kétszeresen kötelességünk!**

Azok, akik ebbe a szép városba jöttek, letelepedtek, s itt a kultúra zászlóvivői lettek: tielőttetek csak „jött-ment”-ek, mert szerintetek csak az az ember, akinek földje, tanyája és háza van!

Pedig nem az az igazi ember, nem az a

jó polgára ennek a városnak, — hanem az, aki a hazának el, aki becsületesen dolgozik és nemesen érző szive van!

Mutassátok meg tehát, hogy tinektek van érző szívetek, — mert az igazi magyar ember a hazájáért életét és vagyonát is szívesen áldozza!

Iglándy.

Leadtuk kiváló munkatársunk ezen cikét, bárha tudjuk, hogy vannak városunkban nagyon sokan, akik bizony vagyoni állapotukhoz képest eléggé adakoznak, de a hosszú névsorban nem szerepelnek, mert nem a hiúság vezeti őket az adakozásnál. És bizonyára ezek között lehetnek és vannak is talán az ugynevezett „civisek”-ből elég szép számmal

Szerk.

A népfölkelők összeírása.

Debreczen város katonáigyszórályától a következő hirdetményt kapjuk:

Az 1886. évi XX. t.-c. alapján utasítottak azok a népfölkelésre kötelezettek, akik az 1894., 1893. és 1892. évben születettek (tehát a 20, 21 és 22 évesek) — kivéve azokat, akik önkéntes belépés vagy rendes állítás útján besoroztattak, továbbá azokat, akik a rendes állítás alkalmával „fegyverképtelen”-nek vagy „törlendő”-nek találtattak, valamint a „nyilvánvalóan alkalmatlanok”-at és azon 1893. és 1892. évi születésűeket, akik állítási kötelezettségüknek még nem tettek eleget és így utóállítandók — hogy összeírásuk végett a tartózkodási helyök községi előjáróságánál (városi hatóságnál), kis községekben a körjegyzőség székhelyén jelentkezzenek és pedig az 1894. évben bárhol született népfölkelő kötelesek 1914. szeptember hó 17., 18. és 19-én; az 1893. évben születettek 1914. év szeptember hó 20. és 21-én; az 1892. évben születettek 1914. szeptember hó 22-én a Városháza udvarán délelőtt 8 órától 12 óráig és délután 3-tól 5 óráig.

Az összeírtak az előjáróságnak később közléteendő rendelkezéséhez képest, az október 1—20-áig terjedő időközben, a tartózkodási hely honvéd kiegészítő parancsnokságához népfölkelést bemutató szemlére fognak elővezettetni s ott alkalmasságukhoz képest osztályoztatni.

Az alkalmasok bevonulásuk helye és ideje iránt a bemutató szemlén fognak utasíttatni.

Azok a népfölkelésre kötelezettek, akik a bevett, vagy törvényesen elismert vallásfelekezetek papjelöltjei, vagy pedig akik végzett tanulmányaik alapján a véderőörvény 21. §-a értelmében az egyévi önkéntesi kedvezményre igényel bírnának, ebből minőségüket a népfölkelési bemutató szemlén azon intézet bizonyítványával tartoznak igazolni, ahol tanulmányaikat végzik, illetőleg végezték.

Hasonlóképpen alkalmaztatásukat igazolni tartoznak előjáró hatóságuk, igazgatóságuk, illetve munkásosztály, parancsnokságuk által a népfölkelési bemutatósi szemle alkalmával

SZEPT
azon n
pénzügy
közalap
továbbá
távirda
landóap
az ezek
ben tart
szénbány
Aki
eleget, a
törvény t
Kelt
H
S
A jót
A n
korlára
ők össze
1. H
csak a m
2. N
remény
hatod ma
ség van.
3. A
katonára
Erért nem
hivások a
4. N
meltatlan
meltatlan
5. N
ha olyan
nincs ked
siess oda
közel áll.
6. Ne
pénzüg va
nak, mint
akkor csak
7. Ar
vond le
árut se kiv
maga szem
8. Ne
helyen, ah
9. Ne
azért, mert
védőknő
éhez gyer
10. S
ból tük. E
g olyan
van startol
A
szeghy D
szlet, aki
yalogezrec
endfokozat
főszeghy
terült s ma
ezdie.

azon népfőkelésre kötelezettek, akik: a) a pénzügyőrségnél, b) az állami erdészelelnél és közalapoknál állandóan alkalmazva vannak továbbá c) azok, akik a vasútnál, posta és távirat hivataloknál, hajózási vállalatoknál állandóan forgalmi szolgálatot teljesítettek vagy az ezekhez tartozó gyárakban és műhelyekben tartós alkalmazásban állanak, d) a közbányi munkások agokhoz tartoznak.

Aki a behívási parancsnak nem teszi az engedélyt, azt karhatalommal vezetik el és a törvény teljes szigorával büntetik.

Kelt, 1914 évi szeptember hóban.

HIREK.

Szezon.

A jótékonytiszparancsolata.

A németek a háborús jótékonytiszparancsolatát állították össze:

1. Háborús időkben légy jótékony. De csak a magadéból és ne a más zsebéből.
2. Ne törd a fejedet azon, hogy micsoda „népmagyarságok” gyűlnek így össze. Tudhatod magadról, hogy pénzre mindig szükségszerű van.
3. A jótékonytisz hadseregének is több katonára van szüksége, mint a hadvezérre. Értetted nem lehet mindenkinek a nevét a felhívások alá nyomtatni.
4. Ne félj tőle, hogy adományod esetleg méltatlanoknak jut. A háborús nyomor a méltatlanokat se kíméli.
5. Nyugodtan tagadd meg az adakozást, ha olyan célra kérnek tőled pénzt, amely nincs kedvedre. De amit így megtakarítottál, szíves odaadni arra a célra, amely a szivedhez közel áll.
6. Ne gondold, hogy másoknak több pénzüük van, mint neked, s ők inkább adhatnak, mint te. Ha mindenki így gondolkodna, akkor csak Rothchild lehetne jótékony.
7. Amit a Vöröskeresztnek adsz, azt ne vond le a személyzeted fizetéséből. De az árut se kívánd ingyen, amiből a kereskedő a maga személyzetét fizeti.
8. Ne kináld fel a munkaerőt olyan helyen, ahol másnak a kenyerét veszed el.
9. Ne tagadd meg az adományodat azért, mert bosszant a rendje, amit majd a védőknél kapni fog. A te bosszúságodból az éhező gyermekek nem fognak jóllakni.
10. Sokan a jótékonytiszparancsolatot csak sportból űzik. Ez nem nagy baj, mert a jótékonytiszparancsolat olyan verseny, ahol mindenkinek joga van startolni.

A honvédség köréből. A királyi Honvédség Dezső honvédelmi miniszteri szolgálatát, aki ezelőtt a debreczeni 3-ik honvéd gyalogezrednél szolgált, előbb viselt tiszti endfokozatába, főhadnaggyá nevezett ki. Főszeghy Dezső főhadnagy úr Debrecenbe került s mai napon már szolgálatát meg is kezdte.

— **Aczél Géza hivatalában.** Aczél Géza városi főmérnök ellen löbök feljelentése folytán fegyelmi eljárás indult meg, amely két évvel tovább folyt, amíg végre is, a méltatlanul meghurcolt főmérnököt a fegyelmi választmány egyhangúlag felmentette az eliene emelt vádak alól. A fegyelmi választmánynak eme határozata ellen felebbzés be nem érkezvén, Domahidy Elemér főispán felhívta Kovács József polgármestert, hogy Aczél Géza főmérnököt azonnal helyezze vissza hivatalába. A polgármester rendelete folytán, Aczél Géza ma délelőtti 9 órakor megjelent a polgármesternél, aki igen szívélyesen fogadta s együtt átmentek a mérnöki hivatalba, ahol Kozács József polgármester átadta a hivatalt Aczél Gézának, s meleg szavakkal kívánt sikert további működésére és kérte, hogy kiváló tehetségével a város érdekében minél tovább és sikeresen működhesse.

— **Nem lehet Körösmezőn tul utazni.** A rendőri sajtóiroda jelenti, hogy Körösmezőn át Galiciába senki nem utazhatik, mert Körösmezőn feltartóztatnak és visszautasítanak.

— **Min lelkesedik a muszka?** Roda Roda, a N. Fr. Pr. haditűdősítője még a háboru előtt könyvet adott ki oroszországi impresszióiról. Könyvében elbeszéli, hogy egyszer egy orosz vezérkari tiszt barátjával sétálgatott. Az orosz tiszt áradozva dicsérte a cár hadseregét:

— Eh, mik a ti katonáitok a mieinhez képest! Hadköteles bábok!

Ezenközben egy gyalogos csapat közeledett. Az infanteristák pattogó léptekkel, énekelve jöttek az utcán:

— Haljod — szólt ragyogó arccal az orosz kapitány — énekelnek a katonáink. Ez az ő lelkesítő daluk. Ezzel a dallal követi az orosz katona bátran, önfeláldozóan, szeretettel a vezéreit.

A csapat közelebb ért. A dal harsogott. Most már a nóta minden szavát lehetett hallani:

General krupí kral
I Palkovnik pamagal
I. Parutschnik
Nas goluschnik
Po bararach proval.

Az író nagy szemeket meresztett a barátjára. A hősi induló ugyanis hevenyészett magyar fordításban így hangzik:

A tábornok buzát lop
Ezredesünk az se jobb
De a hadnagy se másik
Eladja a menázsit.

Az orosz katona ugylátszik csakugyan egész jól ismeri tiszteit.

Borzalmas halál a tengeriföldön.

Egy gyermeket a megvadult ló egy kilométernyire vonszolt magával.

(Saját tudósítónktól.) Borzalmas szerencsétlenség játszódott le szombaton délután a közeli Hajdubagoson. Szegény Sándor hajdubagosi lakost is hadba szólította a királyi pa-

rancs. Így a gazdaságot a felesége intézte.

A szegény asszony szombaton délután kiment szekéren két kis fiával: a kilencéves Sándorral és a hatéves Józseffel a tengeriföldre, hogy a takarmánynak valót hazaszállítsák.

Az asszony a takarmány összehordásával fáradozott, amidőn Sándor az egyik lovat eloldotta, s a kötőféket a derekára kötötte, s így játszott a lóval. Közben a ló valamitől megijedt és örült vágatásnak eredt, magával vonszolva a szerencsétlen gyermeket.

Körülbelül egy kilométernyire rohant a ló, mikor elfogták. A szerencsétlen gyermek már akkor halott volt. Összezuzott fejvel feküdt a földön.

A kir. ügyészség a temetési engedélyt megadta ugyan, de az eljárást, hogy a szerencsétlen gyermek haláláért terhel-e valakit felelősség, — megindította.

A szerkesztésért felelős: A LAPKIADÓ.

Meghívó.

A „Hajdumegyei Népbank m. sz.” X-ik évi rendes közgyűlését másodszeri összehívás folytán 1914 szeptember 28-án d. u. 5 órakor saját helyiségében (Király-utca 4. sz. a.) tartja meg a következő tárgysorozattal:

1. Igazgatósági jeleltetés e mult üzleti év eredményéről.
  2. Az 1913. évi mérleg és zárószámadások, valamint az 1909. évi VI-ik évtársulat vagy mérlegének előterjesztése.
  3. A felügyelő-bizottság és a felszámoló-bizottság jelentése és ennek alapján a felmentendő megdása az igazgatóság, a felügyelő-bizottság és felszámoló bizottság részére.
  4. A VII. évtársulati felszámoló-bizottság választása.
  5. Esetleges indítványok, melyek a közgyűlés előtt 8 nappal 10 tag aláírásával az igazgatósághoz nyújtandók be.
- Debreczen, 1914. augusztus 28.

Dr. Bruckner Ernő,
elnök.

Kivonat az alapszabályokból:

57. §. A közgyűlésen csak a szövetkezet férfi tagjai gyakorolhatják szavazati jogukat.

Minden jogosult tag minden törzsbetét után egy szavazattal bír, de saját törzsbetétei után 10 szavazattal többet senki sem gyakorolhat.

58. §. Távollévők más tagok útján, nek a szövetkezet valamelyik férfi tagja, hiskoruk, gyámság vagy gondnokság alatt lévők és jogi személyek csakis igazolt képviselőjük útján gyakorolhatják szavazati jogukat.

A meghatalmazottak kötelesek meghatalmazásukat 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg az igazgatóságnál letenni.

Egy szövetkezeti tag sem bírhat saját jogán és meghatalmazás útján 20-nál több szavazattal.

59. §. Azok a tagok, akik heti befizetéseikkel tíz héttel hátralékban vannak, vagy kölcsönből eredő kötelezettségeik teljesítésének elmulasztása miatt megperreltek és azokat 3 nappal a közgyűlést megelőzőleg nem rendezik, sem szavazati, sem választási joggal nem bírnak.

60. §. A szavazás megkönnyítése céljából minden tag szavazati jogosultságáról és szavazatainak számáról szavazó lapot kap.

A szavazó-lapok a közgyűlést megelőzőleg három nappal a törzsbetét-könyvekkéltől elvételükkel adatként kiadandók azoknak, akik szavazó lapot kívánnak.

A közgyűlés helye és idejében szavazó-lapok nem adatként kiadandók azoknak, akik szavazati lapokkal nem bírnak, sem szavazati, sem cselekvő és szavazó választói jogukat nem gyakorolhatják.

A közgyűlésen kívánatra a személyazonosság igazolandó, helyiségében a tagok

61. §. A zárószámadások és jelentések a közgyűlés előtt 8 nappal a szövetkezet helyiségében a tagok rendelkezésére állanak.

CSOMAGOLO-PAPIROS

(Ujság papiros)

helyszüke miatt

OLCSÓN-ELADÓ.

Rendkívül alkalmas:

Cseregetfák, virágok és
egyéb ilyenmű tárgyak
csomagolására.

Megrendelhető:

DEBRECZEN

Kiadó hivatalban

Debrecen, Darabos-utca 7. szám

5 kilogramm póstacsomag **60** fill.